

EIN KATASTROFA VIÐ LÓGINI VIT HAVA NÚ

Landsstýrisfólkini eiga sjálvi at sleppa at avgera um tey skulu leggja tingsessin frá sær, tá ið tey fara í landsstýrið. Tað heldur fyrrverandi stjórin í Løgtinginum, Súsanna Danielsen

ÁRNI GREGERSEN

Sjálvandi skulu landsstýrisfólk sjálvi sleppa at velja um tey varðveita sín tingsess ella ei.

Tað heldur fyrrverandi stjórin á Føroya Løgtingi, Súsanna Danielsen, lögfrøðingur.

Hon heldur, at lógin sum er galdandi og krevur at landsstýrisfólkini siga tingsessin frá sær, í veruleikanum er ein katastrofa.

– Ikki tí tað hevur nakað sum helst við talið av atkvøðum at gera, men heldur tí, at hendan skipanin ger, at samgonguleiðararnir ofta missa tamarhald á samgonguni,

sigur hon.

Hon sigur, at reglan í stýrisskipanini um at landsstýrisfólk ikki kunnu sita í Løgtinginum, ongantíð átti at veri galdandi.

–Hendan reglan ger, at tey fólk, sum koma í tingi, ofta ikki hava royndir sum politikarar og skulu hava drúgva tíð at skilja, hvussu politikkurin virkar. Hon ger eisini, at politisku leiðararnir í einari samgongu ofta missa tamarhald á samgonguni, sigur hon.

Leiðararnir í landsstýrið

Fyrrverandi stjórin í Løgtinginum sigur, at tað altíð er so, at tá ið ein samgonga verður skipað, so eru tað floksformenn og leiðandi persónar

í flokkinum, sum fara í landsstýrið.

Tey fáa so nógv at gera, at tey fara longur og longur burtur frá politiska arbeiðnum í Løgtinginum.

– Var tað soleiðis, at tey kundu valt, so ivist eg ikki í at tey flestu høvdu latið varafólk koma inn á ting, men so høvdu tey framvegis havt tamarhald á støðuni. So kundu landsstýrisfólkini til eina og hvørja tíð tikið sæti aftur á tingi og á tann hátt fingið stýrt politikkinum betur, heldur Súsanna Danielsen.

Eitt dømi er frá tíðini, tá ið stýrisskipanarlógin ikki var broytt.

Marita Petersen úr Javnaðarflokkinum var vald til løgmann. Hon valdi tó at sita í Løgtinginum

í eina tíð – til rúsdrekkalógin var samtykt.

So lat hon tingsessin frá sær.

Eitt meira kent dømi er, at Pauli Ellefsen og Eilif Samuelsen úr Sambandsflokkinum varðveittu teirra tingsessir. Ikki fyrr enn hálvt ár undan einum vali, lögdu teir tingsessirnar frá sær, tí teir sótu í landsstýrinum.

Hetta helt fyri at hava fult tamarhald á samgonguni.

Stevið í samgonguni

Súsanna Danielsen heldur ikki, at nógv er at ivast í, at flestu landsstýrisfólk høvdu lagt tingsessin frá sær.

Hinvegin er hon eisini sann-

førd um, at tað mangan hevði verið lættari hjá samgonguni at halda eina kós, tá ið tað eru floksleiðararnir og framstandandi fólk í flokkunum, sum taka avgerðirnar.

Tað er ikki so lætt við skipanini, vit hava nú.

– Tí haldi eg, at uppskotið hjá Miðflokkinum er gott og rætt. Tað fer at tryggja, at samgongurnar sleppa undan slingrutu kósini, sum vit ofta hava sæð seinnu árinum. So høvdu eykavaldu fólkini fingið at vita, at tey noyðast at gera, sum leiðslan í samgonguni og flokkunum vil, sigur Súsanna Danielsen.

Uppskot um sessir fekk stórt kjak í gongd

Miðflokkurin setti dagsskránnar í tinginum við uppskotinum um, at landsstýrisfólk sjálvi eiga at sleppa at velja um tey skulu siga tingsessin frá sær

ÁRNI GREGERSEN

Demokratiska stýrisskipanin í Føroyum er komin á dagsskránnar, eftir at Miðflokkurin hevur lagt uppskot fram á tingi um at broyta lógina, so landsstýrisfólk sjálvi avgera um tey varðveita sín møguliga tingsess ella ei.

Teir báðir moiðflokkamennirnir, Jenis av Rana og Bill Justinussen, hava skotið upp fyri tinginum, at stýrisskipanarlógin verður broytt soleiðis, at tað stendur løgmanni og landsstýrisfólkum frítt at velja, um tey vilja sita bæði í landsstýrinum og í tinginum – væl at merkja um tey eru vald í Løgtingið.

Í dag er lógin soleiðis, at verður eitt tingfólk valt í landsstýrið, so skal tað lata tingsessin frá sær og lata næstvalda kom inn í staðin fyri.

Hetta ger, at fleiri av tingfólkunum sum manna samgongutingbólkarar, ofta eru fólk, sum ikki hava politiskar royndir, men eru nýggj á tingi.

Besta dømi júst nú er tingbólkurin hjá Javnaðarflokkinum. Hann telur sjei fólk, men bert trý av teimum eru beinleiðis vald. Hini fyra eru komin á ting fyri løgmann og hini trý landsstýrisfólkini og fólkatingslimin hjá flokkinum.

Sama ger seg eisini galdandi í Tjóðveldi, har fólkatingsessurin hjá flokkunum eisini ger, at eitt eykavalt tingfólk kemur inn afturat.

Tíðargrein birtir undir

Ein tíðargrein hjá Torkil Rasmussen, lögfrøðingi, og Bergi Berg, stjórn málafrøðingi, birti uppundir kjakið um hesi viðurskiptini.

Ein av grundgevingunum hjá

teimum báðum er, at tey fólk, sum fara í landsstýrið umboða nógv fleiri atkvøður enn tey fólkini, sum nú manna tingsessirnar.

Í orðaskiftinum á tingi vóru fólk ymisk á máli um hesi viðurskipti.

Greiðast var Bjørt Samuelsen, Tjóðveldi. Hon visti á, at hetta neyvan er eitt mát, sum kann brúkast til nakað, tí atkvøðurnar eru so ymiskt býttar.

–Hóast eg eri eykavald fyri Trjódveldi, so hevði eg komi so spælandi inn, hevði eg havt stillað upp fyri ein av smærru flokkunum, so tað ber ikki til bara at tosa um atkvøður og fólkaraði, helt hon.

Annar av uppskotsstíllarunum, Bill Justinussen, Miðflokkurin, tók hesar grundgevingar til sín og mælti til, at hetta bleiv ein partur av viðgerðini í rættarnevndini, hagar málið var beint í.

Ein annar spurningur, sum eisini var frammi, var spurningurin

um samanblanding av lóggevandi og útinndandi valdinum.

Jákup Mikkelsen, Fólkaflokkurin, helt, at orsøkin til at tað stendur í galdandi lógin at landsstýrisfólk og lögmaður skulu lata tingsessin frá sær, er fyri ikki at vevja lóggevandi og útinndandi valdið saman.

–Tað er umráðandi at halda fast við, at lóggevandi valdið er eitt og útinndandi valdið er nakað annað, segði Jákup Mikkelsen.

Ongin greið semja

Orðaskifti í tinginum visti, at áhugin fyri hesum spurningi er sera stórur, men undir viðgerð bar illa til at gera sær eina mynd av, um uppskotið frá Miðflokkinum fer at vinna frama.

Magnus Rasmussen, Sambandsflokkurin, helt, at fer ein fyrst inn at arbeiða við stýrisskipanarlógin, so eru helst fleiri onnur

viðurskipti sum eiga at viðgerast og ikki bert spurningurin um landsstýrisfólkini skulu víkja tingsessirnar ella ei.

Jacob Vestergaard, Fólkaflokkurin, helt at tað ikki á nakran hátt hevði gjørt tað verri, um landsstýrisfólkini eisini sita í tinginum og í tingnevndum.

–Fyri mær hevði tað ikki gjørt nakað um landsstýriskvinnan við fíggjarmálum hevði havt sæti í fíggjarnevndini. Hon bestemmar alt allikavæl. Hevði hon sitið í nevndini, so høvdu vit bert fingið størri gjøgnumskygni, segði Jacob Vestergaard.

Umboð fyri allar flokkar søgdu, at uppskotið hjá Miðflokkinum fer at fáa eina gjølla viðgerð í rættarnevndini.